

Sprawa C-410/21**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 ust. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

5 lipca 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Hof van Cassatie (Belgia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

29 czerwca 2021 r.

Strona wnosząca kasację:

FU

DRV Intertrans BV

Druga strona postępowania:Openbaar Ministerie**Przedmiot postępowania głównego**

Spór w postępowaniu głównym dotyczy kasacji wniesionej przez FU i DRV Intertrans BV do sądu odsyłającego od wyroku Hof van beroep te Antwerpen (correctionele kamer) (sądu apelacyjnego w Antwerpii, izba karna) z dnia 11 lutego 2021 r., w którym to wyroku uznano ich za winnych między innymi oszustwa i skazano na karę.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Składając niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, sąd odsyłający pyta zasadniczo Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej „Trybunałem”), jaka jest wartość prawna dokumentu A1, który został tymczasowo wycofany przez państwo członkowskie, które go wydało, do czasu zakończenia postępowania karnego

w państwie członkowskim miejsca zatrudnienia, oraz czy uzyskanie w państwie członkowskim zezwolenia na przewóz drogowy świadczy o tym, że dane przedsiębiorstwo ma swoją rzeczywistą i stałą siedzibę w tym państwie członkowskim w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 883/2004/WE, na podstawie czego można określić mający zastosowanie system zabezpieczenia społecznego.

Pytania prejudycjalne

1. Czy art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego należy interpretować w ten sposób, że:

- jeżeli na skutek złożenia przez władze państwa członkowskiego miejsca zatrudnienia wniosku o wycofanie z mocą wsteczną zaświadczeń A1 władze państwa członkowskiego, które wydały te zaświadczenia A1, ograniczają się jedynie do tymczasowego wycofania tych zaświadczeń ze wskazaniem, że nie mają już one mocy wiążącej, tak aby możliwe było kontynuowanie postępowania karnego w państwie członkowskim miejsca zatrudnienia, a ostateczna decyzja w przedmiocie zaświadczeń A1 zostanie podjęta przez państwo członkowskie, które je wydało, dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego w państwie członkowskim miejsca zatrudnienia, to przestaje obowiązywać wynikające z zaświadczeń A1 domniemanie prawidłowości przynależności danych pracowników do systemu zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, które je wydało, i zaświadczenia A1 nie mają już mocy wiążącej dla władz państwa członkowskiego miejsca zatrudnienia;
- w przypadku udzielenia na powyższe pytanie odpowiedzi przeczącej: czy władze państwa członkowskiego miejsca zatrudnienia mogą w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie uwzględniać wspomnianych zaświadczeń A1 ze względu na oszustwo?

2. Czy art. 13 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, art. 3 ust. 1 lit. a) oraz art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylającego dyrektywę Rady 96/26/WE oraz art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych należy interpretować w ten sposób, że z okoliczności, iż przedsiębiorstwo uzyskało na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1071/2009 i rozporządzenia (WE) nr 1072/2009 zezwolenie na przewóz drogowy, a zatem musi posiadać

rzeczywistą i stałą siedzibę w tym państwie członkowskim, wynika siłą rzeczy, iż na potrzeby ustalenia mającego zastosowanie systemu zabezpieczenia społecznego wykazane zostało w sposób niewzruszalny, że jego siedziba znajduje się w tym państwie członkowskim w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004/WE, oraz że władze państwa członkowskiego miejsca zatrudnienia są związane tym ustaleniem?

Powołane przepisy prawa Unii

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2004, L 166, s. 1), art. 13.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2009, L 284, s. 1), art. 5.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE (Dz.U. 2009, L 300, s. 1), art. 3 i 11.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych (Dz.U. 2009, L 300, s. 72), art. 4.

Powołane przepisy prawa krajowego

Artykuł 66 Strafwetboek (kodeksu karnego)

Artykuł 235 Sociaal Strafwetboek (kodeksu karnego zabezpieczenia społecznego)

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i postępowania głównego

- 1 FU jest członkiem zarządu spółki DRV Intertrans BV, która ma siedzibę w Belgii i prowadzi działalność w sektorze transportu. Małżonka FU jest członkiem zarządu Immo-Des BV, która ma siedzibę w Belgii i posiada budynek użytkowy (wyposażony m.in. w udogodnienia umożliwiające parkowanie, obsługę techniczną i tankowanie). FU przebywa oficjalnie pod adresem znajdującym się w Wielkim Księstwie Luksemburga, gdzie znajduje się również siedziba przedsiębiorstwa przewozowego Mic Cargo sarl. FU i jego małżonka założyli ponadto na Słowacji spółkę Md Intercargo sro, która również prowadzi działalność w sektorze transportu.

- 2 Jednakże dochodzenie wykazało, że w rzeczywistości zarówno spółka luksemburska, jak i słowacka są zarządzane z Belgii oraz że większość działalności transportowej jest wykonywana w Belgii. Zdaniem Belgische Sociale Inspectie (belgijskiej inspekcji do spraw zabezpieczenia społecznego, zwanej dalej „Sociale Inspectie”) słowacka spółka została utworzona w celu zatrudniania jako podwykonawca DRV Intertrans BV i luksemburskiej spółki Mic Cargo sarl taniej siły roboczej poprzez delegowanie pracowników. Zdaniem Sociale Inspectie działalność ta dotyczy jednakże jedynie rynku belgijskiego i żadna jej istotna część nie jest wykonywana na Słowacji, czyli w państwie formalnej siedziby.
- 3 W świetle powyższych okoliczności przed correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge (sądu karnego we Flandrii Zachodniej, wydział w Brugie) wszczęto postępowanie przeciwko FU i DRV Intertrans BV, między innymi o oszustwo. W celu uniknięcia płacenia składek na rzecz Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (krajowego urzędu do spraw zabezpieczenia społecznego) twierdzili oni bowiem niezgodnie z prawdą, że dani pracownicy byli delegowani do Belgii przez spółkę słowacką, podczas gdy spółka ta nie miała faktycznie siedziby na Słowacji, a przynajmniej nie wykonywała tam żadnej istotnej działalności (art. 66 Strafwetboek i art. 235 Sociaal Strafwetboek).
- 4 W czasie gdy toczyło się to postępowanie karne, władze belgijskie zwróciły się do władz słowackich o cofnięcie z mocą wsteczną wydanych przez nie dokumentów delegacyjnych A1. Władze słowackie cofnęły wówczas tymczasowo wszystkie dokumenty, wskazując, że nie mają one już mocy wiążącej, tak aby możliwe było kontynuowanie postępowania karnego w Belgii, i że dopiero po zakończeniu tego postępowania zdecydują ostatecznie, jakie ustawodawstwo ma zastosowanie do danych pracowników.
- 5 Wyrokiem z dnia 11 lutego 2021 r. hof van beroep van Antwerpen (correctionele kamer) (sąd drugiej instancji w Antwerpii, izba karna) orzekł, że FU i DRV Intertrans BV są winni (m.in.) oszustwa i orzekł wobec nich karę, w szczególności z następujących względów:
 - Wydane dokumenty delegacyjne A1 zostały tymczasowo wycofane przez władze słowackie i nie są wiążące. Zawieszenie mocy wiążącej tych dokumentów oznacza, że są one pozbawione wartości dowodowej w przedmiocie mającego zastosowanie systemu zabezpieczenia społecznego.
 - Wspólnotowe zezwolenie na przewóz, które nie zostało wycofane, nie ma żadnego wpływu na określenie mającego zastosowanie systemu zabezpieczenia społecznego i nie skutkuje koniecznością uznania przez Hof, że Md Intercargo sro posiada na Słowacji rzeczywistą i stałą siedzibę w rozumieniu przepisów z dziedziny zabezpieczenia społecznego.
- 6 Od tego wyroku FU i DRV Intertrans BV wniosły kasację do sądu odsyłającego.

Najważniejsze argumenty stron w postępowaniu głównym

W przedmiocie pytania pierwszego

- 7 FU i DRV Intertrans BV podnoszą, że wyrok ten narusza art. 5 rozporządzenia nr 987/2009 w zakresie, w jakim błędnie uznano w nim, że moc wiążąca dokumentów A1 w odniesieniu do danych pracowników została zawieszona, na skutek czego nie mają już one wartości dowodowej. Przepis ten nie pozwala wszak państwu członkowskiemu, które wydało dokumenty, wycofać tymczasowo lub zawiesić dokument A1 w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie postępowania sądowego w innym państwie członkowskim. Zgodnie z tym przepisem państwo, które wydało dokument A1, może jedynie utrzymać go w mocy, wycofać lub uznać go za nieważny.

W przedmiocie pytania drugiego

- 8 Zdaniem FU i DRV Intertrans BV w wyroku niesłusznie uznano, że uzyskanie w państwie członkowskim zezwolenia stosownie do rozporządzeń nr 1071/2009 i nr 1072/2009 nie stanowi dowodu na okoliczność posiadania przez przedsiębiorstwo w tym państwie członkowskim rzeczywistej i stałej siedziby. Wyrok nie uwzględnia również niewzruszalnego charakteru tego dowodu, jako że jedynie państwo członkowskie, które wydało zezwolenie, jest uprawnione do karania za jego ewentualne naruszenia i do jego wycofania. Ponadto wyrok ten bezzasadnie pomija związek pomiędzy tym dowodem a pojęciem siedziby w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, w szczególności w kontekście oceny, gdzie znajduje się siedziba pracodawcy.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

W przedmiocie pytania pierwszego

- 9 Artykuł 5 rozporządzenia nr 987/2009 określa wartość prawną dokumentów i dowodów potwierdzających wydanych w innym państwie członkowskim. Na mocy tego przepisu dokument taki jest akceptowany przez państwo członkowskie miejsca zatrudnienia tak długo, jak długo nie zostanie on wycofany lub uznany za nieważny przez państwo członkowskie, w którym został wydany. W razie pojawienia się wątpliwości co do ważności dokumentu, państwo członkowskie miejsca zatrudnienia zwraca się do państwa członkowskiego, które go wydało o niezbędne wyjaśnienia oraz, w stosownych przypadkach, o wycofanie tego dokumentu. W stosownych przypadkach państwo członkowskie, które wydało dokument, ponownie rozpatruje podstawy jego wystawienia i w stosownych przypadkach wycofuje go.
- 10 Z orzecznictwa Trybunału wynika między innymi, że formularz A1 uzasadnia domniemanie prawidłowości przynależności do systemu zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, które wydało ten dokument (wyrok z dnia 26 stycznia 2006 r., Herbosch Kiere nv, C-2/05, EU:C:2006:69). Formularz ten co

do zasady wiąże sąd państwa członkowskiego miejsca zatrudnienia, który nie jest właściwy do badania jego ważności (wyroki: z dnia 10 lutego 2000 r., Fitzwilliam Executive Search Ltd, C-202/97, EU:C:2000:75; z dnia 27 kwietnia 2017 r., A-Rosa Flusssschiff GmbH, C-620/15, EU:C:2017:309, oraz z dnia 6 lutego 2018 r., Altun, C-359/16, EU:C:2018:63).

- 11 Powstaje zatem pytanie, czy to domniemanie prawidłowości przynależności oraz wiążący charakter takiego formularza przestaje obowiązywać, gdy w następstwie wniosku o wycofanie państwo członkowskie, które je wydało, tymczasowo wycofuje dane zaświadczenia A1, wskazując, że nie mają już one mocy wiążącej, tak aby możliwe było kontynuowanie postępowania karnego w państwie członkowskim zatrudnienia, oraz że ostateczne stanowisko w tym zakresie zajmie ono dopiero po prawomocnym zakończeniu tego postępowania karnego, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej powstaje pytanie, czy w świetle orzecznictwa Trybunału państwo członkowskie miejsca zatrudnienia może nie uwzględniać przedmiotowych zaświadczeń w związku z oszustwem.
- 12 Sąd odsyłający jest zdania, że dokonanie wykładni wyżej wymienionego przepisu prawa Unii jest konieczne dla celów rozstrzygnięcia, które ma zostać wydane.

W przedmiocie pytania drugiego

- 13 Zgodnie z art. 13 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia nr 883/2004 pracownik zatrudniony przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę, który pracuje w więcej niż jednym państwie członkowskim i nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy. Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a) i art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 1071/2009, aby otrzymać zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego przedsiębiorcy transportowi muszą posiadać rzeczywistą i stałą siedzibę w jednym z państw członkowskich. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1072/2009 licencja wspólnotowa wydawana jest przez państwo członkowskie każdemu przewoźnikowi wykonującemu zarobkowo drogowy przewóz rzeczy, który to przewoźnik ma siedzibę w tym państwie członkowskim zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym oraz krajowymi przepisami tego państwa członkowskiego.
- 14 Powstaje zatem pytanie, czy z okoliczności, że przedsiębiorstwo uzyskało w państwie członkowskim zezwolenie na podstawie rozporządzenia nr 1071/2009 i rozporządzenia nr 1072/2009, a zatem musi posiadać rzeczywistą i stałą siedzibę w tym państwie członkowskim, wynika w sposób niepodważalny, że przedsiębiorstwo to powinno również na płaszczyźnie zabezpieczenia społecznego uznane zostać za mające siedzibę w tym państwie członkowskim w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 883/2004, na którego podstawie ustala się,

jakie ustawodawstwo ma zastosowanie, a także czy państwo członkowskie miejsca zatrudnienia jest tym związane.

- 15 Sąd odsyłający jest zdania, że dokonanie wykładni wyżej wymienionych przepisów prawa Unii jest konieczne dla celów rozstrzygnięcia, które ma zostać wydane.

DOKUMENT ROBOCZY